

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/2020 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2016. május 26.)

a pénzügyi eszközök piacairól szóló 600/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az elszámolási kötelezettség hatálya alá tartozó származtatott termékek kereskedési kötelezettség hatálya alá vonásának megállapítására vonatkozó kritériumokat meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 600/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 32. cikke (6) bekezdésére,

mivel:

- (1) Ez a rendelet részletezi a harmadik felek részéről a származtatott termékek valamely kategóriája vagy releváns alkategóriája tekintetében fennálló elegendő vételi és eladási szándék meghatározására vonatkozó kritériumokat. Amennyiben az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (a továbbiakban: ESMA) azt állapította meg, hogy a származtatott termékek valamely kategóriájának a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ szerinti elszámolási kötelezettség hatálya alá kell tartoznia, és hogy a származtatott termékeket egy kereskedési helyszínre bevezették vagy azzal ott kereskednek, az ESMA-nak az e rendeletben megállapított kritériumok alapján meg kell határoznia, hogy a származtatott termékek vagy azok alkategóriája kellően likvidnek tekinthetők-e ahhoz, hogy azokkal kizárólag kereskedési helyszíneken lehessen kereskedni.
- (2) A 648/2012/EU rendelet előírása szerint származtatott termékek akkor minősülnek tőzsdén kívülinek, ha azokkal nem szabályozott piacon kereskednek, vagy azokra nem vonatkoznak a szabályozott piac előírásai, míg a tőzsdén kívüli származtatott termékeknek a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ szerinti, szűkebb fogalom meghatározása azokat a származtatott termékeket foglalja magában, amelyekkel nem kereskednek szabályozott piacon, multilaterális kereskedési rendszerben vagy szervezett kereskedési rendszerben, vagy amelyekre nem valamely szabályozott piac, multilaterális kereskedési rendszer vagy szervezett kereskedési rendszer előírásai vonatkoznak. Az ESMA-nak ezért meg kell vizsgálnia, hogy a származtatott termékek valamely kategóriájával vagy releváns alkategóriájával milyen mértékben kereskednek már kereskedési helyszíneken, és ezt össze kell hasonlítani a kereskedési helyszínen kívül végrehajtott kereskedés szintjével. A kereskedési helyszínen kívüli kereskedés gyakorisága azonban nem vonhatja maga után automatikusan annak megállapítását, hogy a származtatott termékek valamely kategóriája vagy releváns alkategóriája nem alkalmas kereskedési kötelezettség alá vonásra. Az ESMA-nak figyelembe kell vennie továbbá a kereskedési kötelezettség várható hatását, és ennek során mérlegelnie kell egyfelől a likviditás és a piaci integritás előmozdításának lehetőségét a pénzügyi eszközök átláthatóságának és rendelkezésre állásának megerősítése révén, másfelől egy ilyen döntés esetleges hátrányos következményeit.
- (3) Mivel a nem tulajdonviszonyt megtestesítő eszközök likvid piacának a 600/2014/EU rendelet 2. cikke 17. pontjának a) pontja szerinti fogalom meghatározása hasonló az említett rendelet 32. cikkének (3) bekezdésében előírt azon kritériumokhoz, amelyek alapján meghatározható, hogy a származtatott termékek valamely kategóriája vagy releváns alkategóriája kellően likvid-e, az eszközkezelés következetességének előmozdítása érdekében e két szempontot az értékelések során kölcsönösen figyelembe kell venni. Mindazonáltal amennyiben a származtatott termékek valamely kategóriája vagy releváns alkategóriája az átláthatóság

⁽¹⁾ HL L 173., 2014.6.12., 84. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-i 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 2014/65/EU irányelve a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349 o.).

szempontjából likvid piaccal rendelkezőnek minősül, ennek nem szabad automatikusan maga után vonnia, hogy likviditása a kereskedési kötelezettség szempontjából is megfelelő. A mennyiségi határértékek és a minőségi súlyozás az értékelések eltérő céljai szerint különbözőek lehetnek.

- (4) Tekintettel a származtatott termékekre vonatkozó kereskedési kötelezettség által potenciálisan érintett eszközök széles körére és sajátos jellemzőikre, a pénzügyi piacok folyamatos fejlődésére és az érintett nemzeti piacok változatoságára, nem határozható meg a származtatott termékek minden egyes típusára vonatkozóan olyan teljes körű lista, amely részletezi a harmadik fél részéről fennálló vételi és eladási szándék értékelése szempontjából releváns elemeket vagy az egyes elemek súlyozását.
- (5) Mindazonáltal biztosítani kell bizonyos fokú egyértelműséget annak meghatározásához, hogy a származtatott termékek valamely kategóriája vagy releváns alkategóriája kellően likvid-e, mindenekelőtt a kötések átlagos gyakoriságára és átlagos nagyságrendjére, az aktív piaci szereplők számára és típusára, valamint az eladási és vételi ár különbségének (spread) átlagos nagyságrendjére vonatkozó kritériumok meghatározása révén, amelyek együttesen megfelelő alapot jelentenek a harmadik fél részéről fennálló vételi és eladási szándék szintjének megállapításához.
- (6) Az annak megállapítására szolgáló megfigyelési időszaknak, hogy származtatott termékek valamely kategóriája vagy releváns alkategóriája kellően likvid-e ahhoz, hogy azzal kizárólag kereskedési helyszíneken kereskedjenek, a származtatott termékek érintett kategóriájától vagy releváns alkategóriájától függően eltérőnek kell lennie. Megfelelő hosszúságú időtartamot kell meghatározni annak érdekében, hogy az összegyűjtött adatokat ne torzítsák olyan események, amelyek szokatlan kereskedési magatartást válthatnak ki. A megfigyelési időszaknak minden esetben legalább három hónapnak kell lennie.
- (7) Az e rendeletben ismertetett kritériumokat úgy kell kialakítani, hogy a származtatott termékek vagy a származtatott termékek kategóriáinak értékelését össze lehessen hasonlítani más, hasonló jellemzőkkel rendelkező származtatott termékekkel vagy származtatott termékek kategóriáival. A származtatott termékek hasonló jellemzőkkel rendelkező kategóriáinak azonosítása során többféle tényezőt lehet figyelembe venni, így a kereskedés pénznemét, a lejáratú időpontokat, a szerződés futamidejének kezdő időpontját, valamint azt, hogy szabvány megállapodásról, illetőleg frissen kötött referenciügyletről van-e szó.
- (8) Az ESMA-nak figyelembe kell vennie a likviditás változásait jelző korábbi adatokat annak megállapításához, hogy a származtatott termékek valamely kategóriája vagy releváns alkategóriája kellően likvid-e ahhoz, hogy azzal csak kereskedési helyszíneken kereskedjenek, valamint hogy csak bizonyos nagyságrendet el nem érő ügyletek esetén biztosított-e a kellő likviditás. Az említett értékelésekhez kapcsolódó küszöbértékek a származtatott termékek kategóriái vagy alkategóriái esetében eltérőek lehetnek, amennyiben a kategóriák vagy alkategóriák jellemzői és nominális nagysága különbözőek. Az eladási és vételi ár különbségének értékelése során az ESMA-nak figyelembe kell vennie az átlagos árkülönbözetet és az árkülönbözetek rendelkezésre állását, ugyanakkor mérlegelnie kell, hogy az árkülönbözetek hiánya vagy a túl nagy árkülönbözetek valóban nem megfelelő likviditásra utalnak-e, vagy a kereskedési kötelezettség bevezetése esetén az átláthatóság és a pénzügyi eszközök rendelkezésre állásának megerősítése révén az árkülönbözetek csökkenhetnek-e.
- (9) Az ESMA-nak az értékelés során végzett számításaiból ki kell hagynia azokat a kötéseket, amelyek esetében egyértelműen megállapítható, hogy kereskedés utáni kockázatsökkentő kötésekről van szó, amelyek csökkentik a származtatott termékek portfólióinak nem piaci kockázatait. Az ilyen ügyletek bevonása a kereskedési kötelezettség értékelésébe ugyanis a valóságnál magasabbnak tüntetheti fel a harmadik fél részéről fennálló vételi és eladási szándék szintjét.
- (10) Az ESMA-nak értékelése során figyelembe kell vennie azt is, hogy szükséges-e ügyletsomagok engedélyezése. A befektetési vállalkozások saját számlára vagy ügyfelek nevében gyakran bonyolítanak le származtatott termékekkel vagy egyéb pénzügyi eszközökkel olyan ügyleteket, amelyek több egymással összefüggő, kapcsolódó tranzakciót foglalnak magukban. Tekintve, hogy az ügyletsomagok lehetővé teszik a befektetési vállalkozások és ügyfelek számára a kockázatkezelést és javítják a pénzügyi piacok rugalmasságát, célszerű lehet továbbra is engedélyezni egyes olyan – kétoldalú alapon, kereskedési helyszínen kívül végrehajtható – ügyletsomagok kötését, amelyek egy vagy több, kereskedési kötelezettség hatálya alá tartozó származtatott terméket tartalmaznak.
- (11) Meg kell állapítani azokat a kritériumokat, amelyek alapján az ESMA meg tudja határozni, hogy a származtatott termékek kategóriája vagy releváns alkategóriája esetében szükség van-e a fennálló kereskedési kötelezettség módosítására, felfüggesztésére vagy visszavonására, amennyiben a származtatott termékek adott kategóriájával vagy releváns alkategóriájával már egyetlen kereskedési helyszínen sem kereskednek.

- (12) A következetesség és a jogbiztonság érdekében az e rendeletben megállapított rendelkezéseket és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 600/2014/EU rendelet rendelkezéseit azonos időponttól kell alkalmazni.
- (13) Ez a rendelet az ESMA által a Bizottságnak benyújtott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.
- (14) Az ESMA nyilvános konzultációt folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetekről, elemezte az ezekkel összefüggésben felmerülő esetleges költségeket és hasznot, és kikérte az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 37. cikke alapján létrehozott Értékpapíripiaci Érdekképviselői Csoport véleményét,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Harmadik fél részéről fennálló elegendő vételi és eladási szándék

Annak megállapítása során, hogy harmadik fél részéről elegendő vételi és eladási szándék áll-e fenn ahhoz, hogy a származtatott termékek valamely kategóriáját vagy releváns alkategóriáját a kereskedési kötelezettség szempontjából kellően likvidnek lehessen tekinteni, az ESMA a 600/2014/EU rendelet 32. cikkének (3) bekezdésében meghatározott és az alábbi 2–5. cikkben részletezett kritériumokat alkalmazza.

2. cikk

A kötések átlagos gyakorisága

(1) A kötések átlagos gyakorisága tekintetében az ESMA a következő elemeket veszi figyelembe:

- a) azoknak a napoknak a száma, amelyeken ügyletkötésre került sor;
- b) a kötések száma.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kritériumok ESMA általi elemzése során figyelembe kell venni a kereskedési helyszíneken és a tőzsdén kívül végrehajtott kötések megoszlását. Az ESMA az említett kritériumokat olyan kellő hosszúságú időszakot vizsgálva értékeli, amely megfelelő annak meghatározásához, hogy a származtatott termékek egyes kategóriáinak vagy azok releváns alkategóriájának likviditására hatnak-e szezonális vagy strukturális tényezők. Az ESMA-nak azt is mérlegelnie kell, hogy a vizsgált időszakban jellemzően meghatározott időpontokban és nagyságrendben kerül-e sor a kötésekre, és adott esetben meg kell határoznia, hogy ez mennyire kiszámítható séma szerint történik.

3. cikk

A kötések átlagos nagyságrendje

(1) A kötések átlagos nagyságrendje tekintetében az ESMA a következő elemeket veszi figyelembe:

- a) az átlagos napi forgalom, amelynek megállapításához az összes kötés együttes nominális értékét el kell osztani a kereskedési napok számával;
- b) a kötések átlagos értéke, amelynek megállapításához az összes kötés együttes nominális értékét el kell osztani a kötések számával.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kritériumok ESMA általi elemzése során figyelembe kell venni a 2. cikk (2) bekezdésében meghatározott tényezőket.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010. november 24-i 1095/2010/EU rendelete az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapíripiaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 84. o.).

*4. cikk***Az aktív piaci szereplők száma és típusa**

- (1) Az aktív piaci szereplők száma és típusa tekintetében az ESMA a következő elemeket veszi figyelembe:
- a származtatott termékek adott kategóriájával vagy releváns alkategóriájával kereskedő piaci szereplők teljes száma nem lehet kevesebb kettőnél;
 - azon kereskedési helyszínek száma, ahol a származtatott termékek adott kategóriáját vagy releváns alkategóriáját bevezették vagy azzal kereskednek;
 - az olyan árjegyzők vagy egyéb piaci szereplők száma, amelyeket kötelező erejű írásbeli megállapodás vagy kötelezettség köt likviditás biztosítására.
- (2) Az ESMA az elemzés során összehasonlítja a piaci szereplők arányát a kötések átlagos nagyságrendjének és átlagos gyakoriságának elemzésére szolgáló adatokon alapuló megállapításokkal.

*5. cikk***Az eladási és vételi ár különbségének (spread) átlagos nagyságrendje**

- (1) Az eladási és vételi ár különbségének (spread) átlagos nagyságrendje tekintetében az ESMA a következő elemeket veszi figyelembe:
- a (többek között a volumen szerint) súlyozott árkülönbsétek (spread) nagyságrendje különböző időszakokban;
 - árkülönbsétek a kereskedési nap különböző időpontjaiban.
- (2) Amennyiben nem áll rendelkezésre az eladási és vételi ár különbségére vonatkozó információ, az ESMA-nak e kritérium értékelése során közelítő adatokat kell figyelembe vennie.

*6. cikk***Hatálybalépés és alkalmazás**

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet a 600/2014/EU rendelet 55. cikkének második bekezdésében említett dátumtól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2016. május 26-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER